

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Hradci Králové – pobočka v Pardubicích rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Jana Dvořáka a soudců Mgr. et Mgr. Jaroslava Vávry a JUDr. Aleše Korejtky ve věci

žalobce: **X**, narozený X
bytem X
zastoupený ROWAN TAX s. r. o., IČO 256 71 341
sídlem Na Pankráci 1683/127, 140 00 Praha 4

proti
žalovanému: **Finanční úřad pro Pardubický kraj**
sídlem Boženy Němcové 2625, 530 02 Pardubice

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 17. 7. 2025, č. j. 1115114/25/2801-54524-605558

takto:

- I. Žaloba se zamítá.
- II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

1. V této věci se soud zabývá nárokem žalobce na úrok z nesprávně stanovené daně podle § 254 zákona č. 280/2009 Sb., daňového řádu (dále jen „*daňový řád*“). Posouzení je vedeno v kontextu dříve hrazené daně z úrokových příjmů, jejíž výše byla v průběhu času ovlivněna odhaleným podvodným jednáním třetí osoby. Žalobce též namítá nesprávný procesní postup správce daně.

Za správnost vyhotovení X.

I. Vymezení věci a napadené rozhodnutí

2. Žalobce se žalobou dle § 65 a násl. zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále jen „s. ř. s.“) domáhal zrušení v záhlaví tohoto rozsudku označeného rozhodnutí žalovaného, jímž byla podle § 159 odst. 3 daňového řádu zamítnuta námitka žalobce ze dne 29. 4. 2025 proti úkonu správce daně při placení daní. Uvedené podání žalobce ze dne 29. 4. 2025 nebylo žalobcem označeno jako námitka, nýbrž jako žádost o přiznání úroku z nesprávně stanovené daně.
3. Citovaným podáním ze dne 29. 4. 2025 žalobce uplatnil nárok na úrok z nesprávně stanovené daně z příjmu fyzických osob (dále jen „DPFO“) dle § 254 odst. 1 daňového řádu. Argumentoval přitom tím, že správce daně, tedy žalovaný daň dodatečně nevyměřil a nevrátil na základě dodatečného daňového přiznání, ale stalo se tak a po podaném odvolání rozhodnutím Odvolacího finančního ředitelství. Nárok na úrok vyčíslil z částky 1 050 000 Kč za období od 23. 12. 2023 do 30. 3. 2025.
4. V žádosti žalobce rekapituloval vývoj stanovení DPFO za období roku 2018. Soud je ve stručnosti shrnuje.
 - a. V původním daňovém přiznání k DPFO z 20. 3. 2019 žalobce deklaroval úrokové příjmy ve výši 12 666 000 Kč.
 - b. Dne 30. 11. 2021 podal žalobce *první dodatečné přiznání k DPFO* a deklaroval snížený základ daně 66 000 Kč dle § 8 zákona č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů (dále jen „ZDP“). Správce daně tvrzení žalobce částečně akceptoval a snížil základ daně dle § 8 ZDP na 7 066 000 Kč, a to platebním výměrem z 26. 5. 2022.
 - c. Dne 31. 3. 2023 podal žalobce *další dodatečné přiznání k DPFO* a deklaroval opět snížený základ daně 66 000 Kč dle § 8 ZDP. Správce daně vydal dne 22. 11. 2023 dodatečný platební výměr a neakceptoval snížený základ daně. DPFO byla doměřena ve výši 0 Kč, tedy zůstala beze změny.
 - d. Žalobce proti dodatečnému platebnímu výměru podal odvolání. Odvolací finanční ředitelství rozhodnutím (dále jen „OFŘ“) ze dne 19. 3. 2025 vyhovělo a změnilo napadený dodatečný platební výměr. Tím byl dílčí základ DPFO dle § 8 ZDP snížen o 7 000 000 Kč a stanoven konečně na částku 66 000 Kč. Doměřená daň činila minus 1 050 000 Kč oproti poslední známé daňové povinnosti.
 - e. Dne 31. 3. 2025 byl pak žalobci vyplacen přeplatek na DPFO ve výši 1 050 000 Kč.
5. Žalobce v podané žádosti zopakoval důvody pro snížení základu daně, jež spočívaly v tom, že se stal poškozeným trestného činu podvodu třetí osoby, neboť byl lživě ujišťován o úrokových výnosech z investovaných peněžních částek. Tyto skutečnosti byly zjištěny orgány činnými v trestním řízení. Byl uveden v omyl a deklarované výnosy byly toliko fiktivní, což bylo zjištěno již v době podání dodatečných daňových přiznání. Žalobce tak uzavřel, že nejpozději v době vydání druhého dodatečného platebního výměru, tj. ke dni 22. 11. 2023 správcem daně bylo z informací obsažených ve spisu a z důkazních prostředků zřejmé, že dílčí základ daně dle § 8 ZDP měl být snížen o 7 000 000 Kč. Žalobce odkázal na příslušný metodický pokyn GFŘ a dále poukázal na pozdější snížení daně v odvolacím řízení.
6. Žalovaný žádost o přiznání úroku podanou žalobcem posoudil podle skutečného obsahu jako námitku proti úkonu správce daně, konkrétně proti nepřiznání a neuhrazení úroku z

nesprávně stanovené DPFO. Žádost totiž obsahovala konkrétní argumentaci k vyplacení úroku za určené období založenou na předchozích rozhodnutích finančních orgánů a tvrzení o bezdůvodně zadržované částce 1 050 000 Kč na DPFO za rok 2018. Námitka byla zamítnuta. K věcnému vypořádání žalovaný odkázal na § 254 odst. 3 písm. b) daňového řádu a odůvodnil, že podvodné jednání třetí osoby nemělo za následek absolutní neplatnost právního úkonu. Ve věci bylo podstatné dovolání se relativní neplatnosti ze strany žalobce vůči pachateli, k čemuž došlo až v rámci odvolacího řízení před OFŘ. Další okolnosti případu nemohly být podle práva zohledněny. Nárok na úrok dle § 254 daňového řádu nevzniká automaticky na základě změny rozhodnutí o stanovení daně. Rozhodné bylo unesení, resp. neunesení důkazního břemene v řízení před správcem daně. Ke stanovení nižší daně nedošlo v důsledku jednání správce daně.

II. Obsah žaloby

7. Žalobce v podané žalobě napadá shora citované rozhodnutí o námitce datované dnem 17. 7. 2025 a tvrdí, že jím bylo zasaženo do jeho práv. Rekapituluje vývoj věci, tak jak byl učiněn soudem pod bodem 4 shora. Žalobní argumentace je vedena v rovině dvou námitkových okruhů.
8. V první řadě žalobce namítá procesní vadu v řízení o placení daně. Postupem žalovaného při posouzení žádosti o přiznání úroku jako námitky proti úkonu správce daně bylo žalobci upřeno právo na řádný opravný prostředek. Namítá, že nebylo namístež žádost posoudit podle skutečného obsahu jako námitku, nejednalo se o nečinnost správce daně. Žalobci tak bylo odňato právo na řádný opravný prostředek, který by následoval právě ve formě dále odůvodněné námitky proti neformálnímu sdělení správce daně o tom, že žádosti o úrok nebylo vyhověno. Postup žalovaného se vymyká obvyklé správní praxi, žalobce k tomu cituje odbornou literaturu a připomíná, že správní soud fakticky bude muset nahrazovat činnost žalovaného. Tato procesní vada dle žalobce zatížila celé řízení vadou, kterou nelze odstranit v řízení před soudem.
9. Druhý námitkový okruh je věcného charakteru a opírá se o tvrzení k nesprávnému právnímu názoru žalovaného. Žalobce nesouhlasí s tvrzením žalovaného, že správci daně v rámci nalézacího řízení v prvním stupni nebyly známy takové skutečnosti, které by odůvodňovaly jeho jiné rozhodnutí ohledně dalšího dodatečného platebního výměru. Žalobce tak konkrétně nesouhlasí se závěrem žalovaného, že podstatnou okolností bylo to, že se žalobce ve vztahu k třetí osobě – Ing. X dovolal relativní neplatnosti vůči vzájemným smluvním ujednáním. K dovolání se relativní neplatnosti došlo sice až v odvolacím řízení, avšak nebylo to rozhodnou okolností pro posouzení věci, jak žalovaný tvrdí. Žalobce namítá, že již v průběhu trestního stíhání Ing. X vyšly najevo okolnosti svědčící o tom, že jakékoli investice ani úrokové výnosy nebyly realizovány a že započítávání úroků bylo dle soukromého práva jen zdánlivým jednáním. Takové důkazy o tom, že Ing. X úspěšnost výnosů toliko předstíral, žalobce předložil již v prvostupňovém řízení před správcem daně. V důsledku spáchání trestného činu vyšlo najevo, že ono podstatné ujednání o kapitalizaci úroků mezi žalobcem a Ing. X bylo zdánlivé. K této zdánlivosti byl žalovaný povinen přihlédnout i bez návrhu, a to již před tím, než vydal platební výměr z 22. 11. 2023.

III. Vyjádření žalovaného a replika žalobce

10. Žalovaný s žalobou nesouhlasil. Setrval na tom, že jeho postup byl správný. Daňový řád žádost o přiznání úroku nezná, proto žádost posoudil podle obsahu jako uplatnění

prostředku proti nečinnosti dle § 159 odst. 6 daňového řádu, tedy jako námitku. Jelikož námitku řádně vyřídil, nedošlo k jakémukoli upření práv žalobce, čehož důkazem je právě podaná žaloba.

11. Rovněž věcné námitky žalobce žalovaný odmítl. Odkázal na to, že odvolací daňové řízení bylo vedeno principem plné apelace, proto bylo nakonec žalobci v odvolání proti platebnímu výměru vyhověno. Za podstatnou okolnost pro úspěch žalovaný označil doložení dovolání se žalobce relativní neplatnosti právního jednání. Ke konstrukci žalobce o nicotnosti a zdánlivosti jednání souvisejícího s postupem Ing. X se nevyjádřil, podstatná byla deklarace jednání v omylu. Setrval na tom, že byla dána zákonná výlučka pro nepřiznání úroku.
12. Žalobce v replice prakticky setrval na svých tvrzeních uvedených v žalobě, a to jak ohledně námitky proti procesnímu postupu, tak ve vztahu k nesprávnému věcnému posouzení žádosti o úrok. Tvrdil, že žádné jednání Ing. X v souvislosti s investiční činností neexistovalo, a proto nebylo nutné a ani možné se účinně dovolávat jeho neplatnosti.

IV. Posouzení věci krajským soudem

13. Soud na základě podané žaloby přezkoumal napadené rozhodnutí v mezích žalobních bodů, kterými je vázán (§ 75 odst. 2 věta první s. ř. s.), při přezkoumání vycházel ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování správního orgánu (§ 75 odst. 1 s. ř. s.).
14. Žaloba není důvodná. Krajský soud po provedeném přezkumu nezjistil pochybení žalovaného, jenž by mělo vést ke korekci jeho závěrů.
15. Na úvod přezkumu soud uvádí, že o skutkovém stavu v daňovém řízení nebyl mezi účastníky řízení podstatný spor. Posouzení soudem tak spočívá především ve vyhodnocení procesního postupu žalovaného, a především pak v posouzení správnosti právního posouzení vedoucího k nepřiznání požadovaného úroku podle § 254 daňového řádu.

IV.a Nesprávné posouzení podání žalobce

16. Žalobce namítl, že jeho podání nazvané „*Žádost daňového subjektu o přiznání úroku z nesprávně stanovené daně z příjmů fyzických osob*“ měl žalovaný namísto jako námitku dle § 159 daňového řádu posoudit jako neformální žádost na níž měl reagovat vyrozuměním či sdělením. Žalovaný svým postupem žalobce ochudil o opravný prostředek. Namítl rozpor s praxí i komentářovou literaturou. Zmínil, že přezkum se tím přesunul až před soud.
17. Dle § 70 odst. 2 daňového řádu se podání posuzuje podle svého skutečného obsahu, a ne podle toho, jak je označeno. Účelem tohoto ustanovení je, aby podatel neutrpěl újmu pouze v důsledku toho, že nesprávně označil podání, které jinak obsahuje všechny podstatné obsahové náležitosti (srov. Baxa J. a kol. Daňový řád. Komentář. I. díl. Praha: Wolters Kluwer, a. s., 2011, § 70). Uvedené ustanovení však lze aplikovat výhradně v případě, je-li projev vůle daňového subjektu v učiněném podání jednoznačný, neboť správce daně nesmí svou úvahou o obsahu podání nahrazovat vůli podatele. Pokud není zřejmé, jaký úkon podatel zamýšlel učinit, nelze takové podání věcně projednat s poukazem na § 70 odst. 2 daňového řádu, ale je třeba podatele vyzvat k odstranění vady podání postupem podle § 74 daňového řádu (srov. rozsudek NSS ze dne 15. 5. 2014, čj. 9 Afs 24/2013-31). Posouzení procesního úkonu podle jeho obsahu rovněž neumožňuje, aby správce daně určitému a srozumitelnému úkonu přikládal jiný než účastníkem sledovaný smysl, obsah podání

„domýšlel“ nebo činil závěry, které z jeho obsahu nevyplývají (srov. rozsudek NSS ze dne 14. 10. 2005, čj. 7 Afs 71/2005-74). Tak tomu v nyní posuzované věci však nebylo.

18. Podle § 159 odst. 6 daňového řádu *ochrany před nečinností správce daně při placení daní se lze namísto podnětu na nečinnost domáhat prostřednictvím námitky.*
19. Podle § 251a odst. 4 daňového řádu *proti postupu správce daně v souvislosti s předepsáním a vyplacením úroku je daňový subjekt oprávněn uplatnit námitku.*
20. Žalobce, zastoupený daňovým poradcem ve shora citované žádosti s detailní argumentací uvedl, že žádá o úrok z nesprávně stanovené DPFO z částky 1 050 000 Kč za období od 23. 12. 2023 do 30. 3. 2025. Nejednalo se o obecnou žádost o úrok bez dalších důvodů.
21. Ačkoli bylo podání označeno jako „žádost“, je namístě je podle § 70 odst. 2 daňového řádu posoudit podle jeho skutečného obsahu. Jeho obsahem není prosté a obecné uplatnění nároku, ale fakticky již konečný názor, že správce daně dosud nesplnil svou zákonnou povinnost úrok předepsat, vyrozumět o něm a uhradit jej, přestože podmínky pro tento postup již nastaly. Jde tedy materiálně o domáhání se ochrany proti nečinnosti správce daně při placení daní ve smyslu § 159 odst. 6 daňového řádu. Tomu odpovídá i judikatura, která připouští posouzení podání označeného jako „žádost o vyplacení úroků“ jako námitky proti nečinnosti podle § 159 odst. 6 daňového řádu; srov. rozsudek Krajského soudu v Brně ze dne 30. 10. 2023, č. j. 29 Af 41/2022-68. Obdobně bylo jako námitka proti nečinnosti kvalifikováno i podání, jímž se daňový subjekt domáhal zaslání vyrozumění o předpisu úroku podle § 251a odst. 3 daňového řádu; srov. rozsudek Krajského soudu v Brně č. j. 30 A 78/2024-70.
22. Jediným zřejmým úmyslem, který žalobce podle soudu sledoval, byl zisk úhrady úroku dle § 254 daňového řádu. Je na místě připustit, že judikatura v obdobných věcech hovoří o neformálním postupu s využitím vyrozumění správcem daně. Na to však dále navazuje tím, že podstatné je následné zprocesnění postupu, které se děje až prostřednictvím námitky.
23. Jak uvedl Nejvyšší správní soud v rozsudku ze dne 23. 2. 2023, č. j. 2 Afs 47/2022-42, bod 16 „[u]stanovení daňového řádu upravující úhradu úroků hrazených správcem daně nestanoví pro postup správce daně formalizované správní řízení, které by mělo být zakončeno vydáním formalizovaného aktu obsahujícího stanovené náležitosti. Předpokládá toliko faktický postup správce daně a neukládá správci daně povinnost vydat o úroku z neoprávněného jednání správce daně rozhodnutí. Postačuje tak, pokud správce daně žádost daňového subjektu vyřídí neformálním sdělením...Daňový řád současně obsahuje nástroj, jímž se může daňový subjekt domoci zprocesnění postupu správce daně. Je jím námitka podle § 254 odst. 5 daňového řádu ve znění účinném do 31. 12. 2020, případně podle § 251a odst. 4 daňového řádu ve znění nyní účinném, o níž je správce daně povinen vydat rozhodnutí. Proti takovému rozhodnutí lze podat žalobu ke správnímu soudu podle § 65 a násl. s. ř. s.“. Krajský soud doplňuje, že v citovaném rozsudku Nejvyšší správní soud řešil případ, kdy správce daně na námitku daňového subjektu reagoval přípisem. Následně řešil otázku, jaký žalobní typ připadal daňovému subjektu v úvahu pro ochranu proti postupu správce daně. Nejvyšší správní soud vytkl krajskému soudu, že se nezabýval povahou přípisu, zejména otázkou, zda se materiálně jedná o rozhodnutí o námitce, či nikoliv. Nejvyšší soud však neučinil závěr o tom, že nutným postupem je za všech okolností právě a jedině nejprve faktický postup správce daně.
24. Pokud tedy žalovaný podání žalobce posoudil jako námitku nezpůsobil žalobci jakoukoli újmu, neboť mu umožnil „zprocesnit“ postup žalovaného a tím dosáhnout sledovaného

záměru – ochrany proti nečinnosti správce daně spočívající v nepřipsání úroku, to vše ve smyslu shora citovaného rozhodnutí Nejvyššího správního soudu. V napadeném rozhodnutí pak žalovaný zdůvodnil, proč nebyly splněny zákonné podmínky pro vznik nároku žalobce na úrok hrazený správcem daně, což je předmětem soudního přezkumu níže. Ostatně i z obsahu podané žaloby se podává, že předmět polemiky o vzniku nároku na úrok je oběma stranám zcela jasný. Soud jej rozebere níže. Žalobce žádal konkrétně argumentačně podložený úrok. Případné neformální sdělení správce daně se základními důvody by zjevně opět vedlo k podání námítky. Řízení by trvalo zcela jistě déle a s nižší efektivitou.

25. Zcela nad rámec shora uvedené argumentace ke zhodnocení postupu žalovaného krajský soud podotýká následující. Pro případné zrušení napadeného rozhodnutí soudem z důvodu vad řízení (§ 78 odst. 1 s. ř. s.) musí být splněn základní zákonný předpoklad stanovený v § 65 odst. 1 s. ř. s. spočívající v tom, že napadeným rozhodnutím byla porušena práva žalobce tak, že byl žalobce zkrácen na svých právech. O takové porušení práv žalobce mající ve svém důsledku krácení na právech ve smyslu § 65 odst. 1 s. ř. s. by se např. jednalo tehdy, kdyby se mohlo odrazit ve skutečném porušení konkrétních procesních práv například tím, že by s žalobcem v průběhu správního řízení nebylo vůbec jednáno jako s účastníkem správního řízení, ač s ním tak jednáno být mělo, případně tím, že by žalobci postavení účastníka řízení sice přiznáno bylo, avšak byla by mu v průběhu takového řízení upřena jeho jednotlivá konkrétní subjektivní práva determinující jeho aktivní participaci na řízení (srov. *mutatis mutandis* rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 31. 1. 2006, č. j. 5 As 53/2004-96). V případě jiných procesních pochybení vzniklých při rozhodovací činnosti správních orgánů se pak musí jednat o takovou vadu řízení, která by mohla mít vliv na zákonnost napadeného rozhodnutí. O vadu řízení, která by mohla mít vliv na zákonnost napadeného rozhodnutí a mohla by tak krátit žalobce na jeho právech se, ale nejedná, pokud lze dovodit, že by výrok rozhodnutí byl stejný i za situace, kdyby k vadě řízení vůbec nedošlo (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 26. 10. 2009, č. j. 8 Afs 46/2009-46, vše dostupné na www.nssoud.cz)

IV.b Splnění podmínek pro vznik úroku

26. Věcným předmětem sporu je otázka, zda byly naplněny podmínky pro přiznání úroku z nesprávně stanovené DPFO, jež byla doměřena žalovaným ve výši 0 Kč z nezměněného základu daně ve výši 7 066 000 Kč dodatečným platebním výměrem ze dne 22. 11. 2023. Platební výměr následoval po dalším dodatečném přiznání k DPFO žalobce ze dne 31. 3. 2023.
27. OFŘ platební výměr změnilo rozhodnutím ze dne 19. 3. 2025, č. j. 7120/25/5200-10422-713023. DPFO tím byla žalobci snížena o 1 050 000 Kč. Nosným důvodem bylo to, že se žalobce v průběhu odvolacího řízení dne 12. 2. 2025 dovolal vůči Ing. X relativní neplatnosti uzavřených smluv o zápůjčkách, a to konkrétně těch ujednání, v nichž bylo ujednáno přirůstání úroků k původně zapůjčené jistině. V podrobnostech soud odkazuje na obsah rozhodnutí OFŘ, které je účastníkům známo a nebylo napadeno žalobou. Ostatně žalobce v podaném odvolání, které rozhodnutí OFŘ předcházelo, mimo jiné uváděl, že sám byl Ing. X uváděn v omyl, což ho vedlo k posouzení jednání jako relativně neplatného. Dále poukazoval na insolvenční řízení Ing. X a usnesení o zahájení trestního stíhání.
28. Žalobce v žalobě tvrdí, že již před rozhodnutím OFŘ měl žalovaný dostatek informací k tomu, aby mohla být dříve přiznaná DPFO snížena. Poukazoval na podvodné jednání Ing.

X, které vyšlo najevo již v insolvenčním řízení a při trestním stíhání. K těmto skutečnostem měl žalovaný před vydáním platebního výměru ze dne 22. 11. 2023 přihlídnout.

29. Dle § 254 odst. 1 písm. a) daňového řádu *je základem pro výpočet úroku z nesprávně stanovené daně část ubrazené daně, o kterou byla snížena daň stanovená nad rámec tvrzení daňového subjektu nebo z moci úřední.*
30. Dle § 254 odst. 3 písm. b) daňového řádu *úrok z nesprávně stanovené daně nevzniká v případě stanovení daně nebo daňového odpočtu, pokud následně vyšly najevo nové skutečnosti nebo důkazy, které nemohly být bez zavinění správce daně uplatněny v řízení již dříve a mohly mít podstatný vliv na toto stanovení.*
31. Z dikce výše uvedených ustanovení je zřejmé, že daňovému subjektu nenáleží úrok vždy, nýbrž jen tehdy, bylo-li prvostupňové rozhodnutí správce daně zrušeno či změněno z důvodu nezákonnosti. Ne každá změna prvostupňového rozhodnutí v rámci odvolacího řízení je totiž důsledkem pochybení správce daně, a proto ani každá taková změna nemůže zakládat právo daňového subjektu na přiznání odškodnění ve formě úroku. I Nejvyšší správní soud v rozsudku ze dne 9. 3. 2017, č. j. 1 Afs 265/2016-33 uvedl, že „*ne každé rozhodnutí, které odvolací správní orgán změni či zruší, je změněno či zrušeno pro nezákonnost způsobenou správcem daně.*“ Upozornil přitom zejména na to, že „*daňové subjekty při správě daní mají povinnosti daň tvrdit a případně vůči správci daně svá tvrzení prokázat,*“ přičemž „*může nastat taková situace, v níž daňový subjekt v důsledku nesplnění povinnosti tvrdit a dokázat neunes v prvním stupni své důkazní břemeno, a proto správce daně v souladu se zákonem vydá rozhodnutí v jeho neprospěch. Následně v odvolacím řízení daňový subjekt břemeno již unese, a proto opět v souladu se zákonem odvolací správní orgán rozhodnutí správce daně zruší či změni, a to ve prospěch daňového subjektu. K této změně či k tomuto zrušení ovšem nedochází proto, že by předchozí rozhodnutí správce daně bylo vydáno v rozporu se zákonem-naopak, toto rozhodnutí v době svého vydání bylo zcela správné.*“
32. Na úvod posouzení věcných námitek žalobce krajský soud uvádí, že postup žalovaného ve věci nároku na úrok, jenž rovněž vycházel z odvolacího rozhodnutí o DPFO, nepovažuje za chybný. Naopak je souladný jak s daňovými, tak občanskoprávními předpisy. Odpovídá judikatuře správních i civilních soudů.
33. Žalobce jako investor opakovaně každoročně s Ing. X sjednával smlouvy o zápůjčce s tím, že o odpovídající deklarovaný úrok za dřívější období se zvyšovala dlužná částka. Uplynutím kalendářního roku (31. 12.) se dluh stával celý splatným. Konkrétní smlouva o zápůjčce počítající s úrokem vzniklým za rok 2018 byla uzavřena dne 11. 1. 2019.
34. Žalovaný při posouzení nároku na úrok správně vyšel z dřívějšího odvolacího rozhodnutí OFŘ ve věci DPFO z úrokových příjmů za rok 2018. Správně byl učiněn závěr o tom, že jednání Ing. X bylo jednáním podvodným, kterým byl žalobce uveden v omyl. Omyl spočívající v tom, že byl ujišťován o úrokových ziscích, kterých patrně ve skutečnosti nebylo Ing. X dosaženo. Žalobce si totiž ke konci smluvních období nenechával prostředky vyplácet, či jejich existenci jinak neověřoval, nýbrž tyto jemu deklarované prostředky byly dle ujednání ve smlouvě využity k uzavření návazné smlouvy o zápůjčce pro další roční období.
35. V rozsudku ze dne 20. 9. 2024, sp. zn. 24 Cdo 2099/2024 Nejvyšší soud výslovně uzavřel, že „*podvodné jednání jedné ze stran při uzavření kupní smlouvy nezakládá její absolutní neplatnost; jde o relativní neplatnost, které se poškozený účastník musí vůči druhé straně včas dovolat*“; v

odůvodnění pak doplnil, že „žalobce ... se měl vůči druhé smluvní straně dovolat neplatnosti předmětné kupní smlouvy, neboť její neplatnost nenastává ex lege, a to dokonce ani právní mocí odsuzujícího trestního rozsudku“. Z rozhodnutí tedy plyne, že podvod jedné smluvní strany sám o sobě nezpůsobuje absolutní neplatnost, ale pouze neplatnost relativní, kterou musí poškozený účastník aktivně namítnout, jinak se na právní jednání hledí jako na platné. Krajský soud podotýká, že neshledal důvod pro to, aby závěry učiněné v poměrech uzavřené kupní smlouvy nebyly neprenositelné na smlouvu o zápůjčce.

36. Nelze rovněž přijmout názor žalobce, že samotné započítávání úroků „trpí z hlediska soukromého práva takovými vadami, že je nutné jej považovat za zdánlivé či neexistentní.“ Absolutní neplatnost ujednání nelze dovodit ani poukazem na požadovanou reálnost smlouvy o zápůjčce. Nejvyšší soud v usnesení ze dne 30. 10. 2024, sp. zn. 29 NSČR 58/2024 v insolvenční věci Ing. X vyšel z toho, že ujednání o kapitalizaci dříve deklarovaných úroků nemusí znamenat novou reálnou zápůjčku; může jít jen o změnu dosavadního závazku (kumulativní novaci), přičemž nově sjednané plnění odpovídá „jistině, popřípadě kapitalizovanému úroku“ a má akcesorickou povahu k původní zápůjčce.
37. Ani obsah usnesení Policie ČR ze dne 12. 7. 2023 o zahájení trestního stíhání Ing. X nemůže podpořit tvrzení žalobce o absolutní neplatnosti předmětných ujednání o úrocích. Především Ing. X ve fázi šetření před policejním orgánem nevypovídal. Policie jeho jednání po přibrání znalce shrnula tak, že finanční strategie obchodování Ing. X byla chybná a nemohla vést ke zhodnocení prostředků věřitelů, resp. nebylo možné dlouhodobě dosahovat výnosů deklarovaných Ing. X. Z uvedeného závěru nelze učinit závěr o zdánlivosti či nicotnosti ujednání o úrocích. Jedná se i tak o obecnou deklaraci, a to směrem k relativně širokému okruhu podvedených věřitelů Ing. X. Nadto soud považuje za podstatné podotknout, že v trestním řízení platí presumpce neviny, a to až do doby právní moci odsouzení. Vyvozovat proto jakékoli závěry z citovaného usnesení Policie ČR by bylo nesprávné a předčasné, o to více za situace, kdy Ing. X před policií nevypovídal.
38. V rozsudku ze dne 20. 10. 2021, sp. zn. 33 Cdo 2338/2020 Nejvyšší soud výslovně uvedl, že *pokud jedna strana chce smlouvu uzavřít a být jí vázána, zatímco druhá jedná „na oko“, aniž by to první straně muselo být zřejmé, jde jen o mentální rezervaci, která sama o sobě zdánlivost nezakládá*. A podvodné jednání jedné strany se řeší režimem neplatnosti, nikoli zdánlivosti.
39. K tvrzením žalobce o ujednání o kapitalizaci úroků v žalobě lze dodat, že jsou v rozporu s tím, co žalobce sám tvrdil v odvolání proti platebnímu výměru, kde zřetelně argumentoval právě relativní neplatností. Na tato tvrzení žalobce posléze v odvolacím řízení navázal tak, že se vůči Ing. X relativní neplatností písemně a adresně dovolal. Z listin týkajících se insolvenčního řízení soud nezjistil jakoukoli skutečnost, která by vedla k odlišnému právnímu posouzení věci.
40. S ohledem na shora provedené vypořádání námitek soud dospěl k závěru, že platební výměr na žalobcovu DPFO z úrokových příjmů ze dne 22. 11. 2023 nebyl ani nemohl být změněn v důsledku zavinění správce daně, tedy žalovaného. Byla tak naplněna podmínka výluky nároku na úrok popsaná v bodě 30 shora, a to ve smyslu, jak vyložila judikatura citovaná v bodě 31. Podstatnou okolností pro měnící rozhodnutí OFŘ bylo dovolání se relativní neplatností, ke kterému došlo až v průběhu odvolacího řízení ohledně DPFO žalobce. Žalobce současně projednávanou žalobou fakticky vedl polemiku s obsahem odůvodnění měnícího rozhodnutí OFŘ.

V. Závěr a náklady řízení

41. Krajský soud ze shora vyložených důvodů shledal žalobu proti napadenému rozhodnutí nedůvodnou, a proto ji zamítl podle § 78 odst. 7 s. ř. s.
42. O nákladech řízení bylo rozhodnuto podle zásady úspěchu ve věci zakotvené v § 60 odst. 1 s. ř. s., přičemž procesně neúspěšný žalobce právo na náhradu nákladů řízení neměl a úspěšnému žalovanému nevznikly podle obsahu soudního spisu takové náklady, které by přesahovaly běžný rozsah jeho úřední činnosti.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejblíže následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

Pardubice, 3. června 2026

JUDr. Jan Dvořák v. r.
předseda senátu